

PREFAȚĂ

Institutul Român din Germania (Rumänisches Institut in Deutschland), cu sediul la Berlin, s-a înființat pe lângă Legațiunea Regală a României, la data de 1 septembrie 1940, prin Decretul-Lege nr. 2756, cu rolul de a conduce, coordona și intensifica legăturilor culturale dintre România și Germania.

Scopul *Institutului* era de a studia instituțiile celui de-al treilea Reich, făcându-le cunoscute în România, de a înlesni accesul la astfel de studii; de a îndruma și orienta pe toți românii care făceau studii de orice fel în Germania, în special pe acei care se bucurau de ajutoare din partea instituțiilor publice, controlându-le activitatea; de a iniția, conduce și organiza în colaborare cu instituțiile similare din Germania schimbul de profesori și studenți între universitățile și școlile înalte ale celor două țări; de a face legătura cu toate instituțiile din Germania care studiau problemele Bazinului Dunărean și ale Sud-Estului European; de a iniția, organiza și conduce conferințe publice, expoziții, producții artistice, excursii în Germania, având dreptul de control asupra oricărui fel de manifestări de acest fel, aranjate de români sau în numele României; de a edita sau încuraja publicații, servind scopurile institutului; de a organiza o colecție de cărți de informație și un serviciu bibliografic, privind România; de a supraveghea garantarea drepturilor autorilor români, publicând în Germania; de a desfășura orice altă activitate menită să contribuie la cunoașterea și apropierea culturală româno-germană.

Ministerul Regal al Afacerilor Străine era autorizat să încheie un contract pe cinci ani cu o personalitate culturală, care avea conducerea, organizarea și

administrarea institutului. Dacă această personalitate ocupa o funcție de Stat, ea își păstra drepturile ce decurgeau din această funcție.

Fondurile necesare funcționării Institutului Român din Germania erau asigurate de către Ministerul Regal al Afacerilor Străine, din creditul prevăzut în bugetul său la articolul pentru "Cheltuieli Diplomatice" și erau administrate în conformitate cu prevederile speciale pentru acest fond.

Institutul a fost condus de Sextil Pușcariu, care de fapt a avut și inițiativa înființării, în contractul din 21 august 1940, stipulându-se că acesta, profesor la Universitatea din Cluj, membru al Academiei Române, membru corespondent al Academiei de Știință Prusiană din Berlin și Saxonă din Leiptzig, era angajat pe o perioadă de cinci ani.

În anul 1941, *Institutul* trece în subordinea Ministerului Propagandei Naționale, iar după căderea regimului Antonescu, este întreruptă finanțarea pentru angajați.

Materialul documentar al fondului este compus din corespondența purtată de *Institut*, în perioada 1940-1942, cu diferite instituții și personalități din țară și din Germania, precum Mihai Antonescu, vice-președintele consiliului de Miniștri, Ministerul Afacerilor Străine, Legația României la Berlin, Facultatea de Filozofie și Litere din București, Arhivele Statului privind angajarea personalului științific al *Institutului*, detașări, organizarea de conferințe, publicarea de articole și lucrări științifice, renumerația angajaților, plata impozitelor către Statul German.

Ordonarea documentelor a rămas cea realizată de creator, respectiv corespondența Institutului cu diferite instituții din țară și din Germania, iar celelalte unități arhivistice alfabetice, în funcție de persoanele cu care *Institutul* a purtat corespondență.

Fondul conține 5 unități arhivistice, însumând 0,15 m.l., documente originale și copii, scrise în limbiile română și germană.

Nr. crt.	Nr. vechi al unității arhivistice	CUPRINSUL UNITĂȚII DE PĂSTRARE	Anul sau anii extremi	Nr. file	Observații
1	2	3	4	5	6
1		<p style="text-align: center;">INSTITUTUL ROMÂN DIN BERLIN</p> <p>Corespondența Institutului Român din Germania cu Ministerul Afacerilor Străine, Legația României la Berlin, Facultatea de Filozofie și Litere din București privind angajarea personalului științific al Institutului, detașări, eliberări de pașapoarte și certificate membrilor, renumerația angajaților, plata impozitelor către Statul German, publicarea volumelor lui P. P. Negulescu, organizarea de conferințe ș. a.</p> <p style="padding-left: 40px;">Orig., copii, fotografii, limba română, germană</p>	1940-1942		
2		<p>Corespondența Institutului Român din Germania cu Mihai Antonescu, vicepreședintele consiliului de Miniștri, dr. Chalybaeus, George Ciprian, M. M. Constantinescu, prof. dr. W. Daitz, R. Durrer ș. a. privind primirea de cartele de alimente, ocuparea posturilor, transmiterea revistei "Europa Nouă", traducerea romanului "Ion" de Liviu Rebreanu, reprezentarea pieselor "Omul cu mârtoaga", "Năpasta", "Meșterul Manole".</p> <p>Orig., copii, limba română, germană</p>	1941-1942		

Nr. crt.	Nr. vechi al unității arhivistice	CUPRINSUL UNITĂȚII DE PĂSTRARE	Anul sau anii extremi	Nr. file	Observații
1	2	3	4	5	6
3		<p>Correspondența Institutului Român din Germania cu Hans Fanelsa, G. Feder, Hildegard Fichtner, Margherita Finochi, ing. W. Forstmann, dr. Franges, dr. Freise, R. Gooss, Maria Gonzales, H. Heefer, Katharina Hof, D. Ioanițescu, Claudiu Isopescu ș. a. privind angajări pe post de traducător, recomandări de studiu la Arhivele Statului, lucrări trimise Institutului, realizarea unui film de propagandă pentru România, traducerea unor opere, solicitarea de materiale privind România, publicarea de articole în reviste germane, cursuri de pian, concedii ș. a.</p> <p>Orig., copii, limba română, germană</p>	1941-1942		
4		<p>Correspondența Institutului Român din Germania cu H. Kesting, H. Kircholtes, Walter Klose, dr. Leser, dr. Loen, Nicolae Marinescu, Traian Mihăilescu, dr. Franz Muth, Carl Nabersberg, dr. O. Nesse, Iancu Nistor, Constantin Noica, prof. E. Oberhummer, dr. Papilian, Florian Popescu ș. a. privind organizarea de conferințe despre Basarabia, Transnistria și Bucovina, donații făcute Institutului, colaborări, organizarea de cursuri de limbă română pentru străini, scutiri de taxe, transmiterea de date bibliografice și lucrări, publicarea de studii referitoare la amenajări</p>	1941-1942		

Nr. crt.	Nr. vechi al unității arhivistice	CUPRINSUL UNITĂȚII DE PĂSTRARE	Anul sau anii extremi	Nr. file	Observații
1	2	3	4	5	6
5		<p>fluviale și maritime în România etc.. Orig., copii, limba română, germană</p> <p>Correspondența Institutului Român din Germania cu Aurel Răuță, Gerhard Rohlf, Hans Rupp, Lygia Savini, Werner Schmidbeil, Eugen Seidel, Hans Sitt, Carl Schmitt, Gerhard Teich, Alexandru Teodoreanu, Bruno Uepach, Viorica Ursuleac, Titu Vasiliu, Max Vasmer, Gheorghe Vinulescu, Albert Vogt, prof. W. Warthung, Gerda Wiesner ș.a. privind publicarea și traducerea unor articole, ocuparea unui post vacant la catedra pentru limbi și literaturi germane de la Universitatea din Cluj-Sibiu, lectori la Universități din Germania, publicarea unor lucrări despre Bucovina, Europa de S-E, vizita unor profesori germani la Universitățile din București și Sibiu, colaborări cu Institutul de Filozofie al Universității din Berlin, românii răniți internați în spitale, primirea de publicații, amânarea recrutării, susținerea de conferințe, corectura unor articole, audiență la vice-președintele Consiliului de Miniștri ș. a.</p> <p>Orig., copii, limba română, germană</p>	1941-1942		

Nr. crt.	Nr. vechi al unității arhivistice	CUPRINSUL UNITĂȚII DE PĂSTRARE	Anul sau anii extremi	Nr. file	Observații
1	2	3	4	5	6